

Nie bądź głupi! Nie wypalaj traw!

Na temat działania PSP, KSRRG można by pisać wiele, o czym świadczy chociażby fakt, iż tematy te stały się przedmiotem wielu publikacji i pozycji literaturowych. Dziś jednak chcielibyśmy poruszyć inny, z pozoru błahy temat wypalania traw i pozostałości roślinnych przez mieszkańców Krakowa i powiatu krakowskiego. Nie jest to oczywiście przypadłość wyłącznie naszej lokalnej społeczności- proceder ten stanowi olbrzymi problem na terenie całego kraju. Każdej wiosny gwałtownie wzrasta liczba interwencji związanych z pożarami wywołanymi wypalaniem pozostałości roślinnych i traw. Pozostawione nieskosiowane trawy, zeschnięte liście i pędy utrudniają odrastanie nowym roślinom. Rolnicy (i nie tylko!) znaleźli najprostsze dla nich rozwiązanie tego problemu - podpalają całe łąki. Ogień najczęściej jest podkładany na łąkach, ale także na pastwiskach, nieużytkach, poboczach drogowych i kolejowych oraz innych terenach. Nadal bowiem, od pokoleń, wśród wielu rolników panuje przekonanie, że spalenie trawy spowoduje szybszy i bujniejszy odrost młodej trawy, a tym samym przyniesie korzyści ekonomiczne. Nic bardziej błędnego.

Szkody powodowane wypalaniem traw

Z rolniczego punktu widzenia takie działanie jest zabiegiem niewłaściwym i szkodliwym, powodującym m.in.:

- wyjaławianie się ziemi, zahamowany zostaje bardzo pożyteczny, naturalny rozkład resztek roślinnych oraz asymilacja azotu z powietrza,
- przedostanie się do atmosfery szeregu związków chemicznych będących truciznami,
- obniżenie plonu zielonej masy,
- niszczenie mikroorganizmów (bakterii, grzybów) niezbędnych do utrzymania równowagi biologicznej życia w biocenozie łąkowo-pastwiskowej,
- niszczenie miejsc lęgowych wielu gatunków owadów, płazów, ptaków i zwierząt,
- marnotrawstwo wartościowej paszy.
- śmierć wielu zwierząt leśnych i domowych.

Podczas pożarów traw dochodzi ponadto do powstania wielu niebezpiecznych zjawisk. Od palącego się poszycia gleby zapaleniu ulega podziemna warstwa torfu, który może zalegać nawet do kilkunastu metrów w głąb. Są to pożary długotrwałe (nawet do kilku miesięcy) i wyjątkowo trudne do ugaszenia. Ponadto, w przypadku gdy zwykła łąka po pożarze regeneruje się przez kilka lat, pokłady torfu potrzebują na to kilku tysięcy lat. Powiewy wiatru powodują bardzo szybkie rozprzestrzenianie się pożaru, który bardzo często przenosi się na zabudowania mieszkalne, gospodarcze oraz lasy. Niejednokrotnie w takich pożarach ludzie tracą dobytek całego życia. Występuje również bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. W zdarzeniach spowodowanych tym procederem rokrocznie śmierć ponosi kilkanaście osób. Powstające podczas pożaru duże zadymienie jest szczególnie groźne dla osób przebywających w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca zdarzenia z uwagi na możliwość zaciądnięcia, a ponadto powoduje zmniejszenie widoczności na drogach co może prowadzić do powstania groźnych w skutkach kolizji i wypadków drogowych.

Należy również zwrócić uwagę na fakt, że pożary nieużytków, ze względu na ich charakter i zazwyczaj duże rozmiary, angażują znaczną liczbę sił i środków Państwowej i Ochotniczej Straży Pożarnej, które w tym czasie mogą być niezbędne w innym miejscu dla ratowania życia i mienia ludzkiego. Co więcej, koszty takich akcji (paliwo, środki gaśnicze, amortyzacja sprzętu itp.), które ponosi całe społeczeństwo, są znaczne.

Co grozi za wypalanie traw

Wypalanie traw i pozostałości roślinnych jest zabronione, a za złamanie tego zakazu polskie prawo przewiduje dotkliwe sankcje. Zakazy takie określone są m.in. w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach.

Za nieprzestrzeganie ww. zapisów kodeksu wykroczeń przewiduje karę aresztu, nagany lub grzywny, której wysokość może wynosić od 20 do 5000 zł. Kodeks karny stanowi iż „Kto spowoduje zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach, mające postać pożaru, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10”.

W walkę ze zjawiskiem wiosennego wypalania traw włączyła się także Unia Europejska. Założenia polityki rolnej UE regulują między innymi zagadnienia ochrony środowiska w rolnictwie. Jednym z narzędzi umożliwiających dokonywanie pozytywnych przemian w tym sektorze jest system dopłat bezpośrednich. Ta forma wsparcia unijnego, zobowiązuje użytkownika gruntów do ich utrzymania zgodnie z normami tzn. w dobrej kulturze rolnej. Ma to swoje odzwierciedlenie w działaniach podejmowanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Za wypalanie traw grożą dotkliwe kary finansowe nakładane przez Agencję w postaci zmniejszenia od 5 do 25%, a w skrajnych przypadkach nawet odebrania, należnej wysokości wszystkich rodzajów dopłat bezpośrednich za dany rok.

Wobec powyższego strażacy apelują do wszystkich mieszkańców Krakowa i gmin Starostwa Powiatowego w Krakowie o zaniechanie wypalania traw na łąkach, skarpach i nieużytkach, co z pewnością przyczyni się do ograniczenia szkód powodowanych tym procederem. Mając na uwadze dobro społeczne oraz ochronę środowiska naturalnego, z góry dziękujemy za poważne i rozsądne potraktowanie naszych prośb.

	Pożary w Krakowie	Pożary w powiecie	suma
2011	181	614	795
2012	263	1206	1470
2013	122	520	642
2014	543	1319	1862
2014 (do 23 marca)	235	499	734

ze strażackim podrowieniem
st. bryg. Ryszard Gaczol
Komendant Miejski PSP w Krakowie

